

Arvioinnin käsikirja

Liedon kaupunki 2024

Sisällysluettelo

Saatesanat	3
Arvioinnin periaatteet	3
Formatiivinen ja summatiivinen arviointi.....	4
Formatiivinen arviointi	4
Itsearviointi ja vertaispalaute	4
Summatiivinen arviointi	5
Arvioinnin vuosikello	7
Laaja-alaisen osaamisen taidot	10
Arviointikeskustelu ja oppimiskeskustelu	11
Arviointikeskustelu vuosiluokilla 1-6	11
Oppimiskeskustelu vuosiluokilla 7-9	11
Nivelvaiheen ohjaava keskustelu 2. ja 6. vuosiluokilla.....	11
Työskentelytaitojen arviointi.....	12
Työskentelyn arvioinnin arvosanojen kuvaukset	13
Käyttätymisen arviointi.....	14
Käyttätymisen arviointi vuosiluokilla 1–2.....	14
Käyttätymisen arviointi vuosiluokilla 3–9.....	14
Käyttätymisen arviointi luokat 3-9.docx (sharepoint.com)	14
Lukuvuosiarviointi	15
Päätösarviointi	15
Valinnaisten aineiden arviointi	16
Alakoulu 1–6	16
Yläkoulu 7–9	16
Taide- ja taitoaineiden valinnaisten arviointi	16
Valinnaisten aineiden arviointi (2vvh).....	17
Valinnaisten aineiden arviointi (1vvh).....	17
Tukea tarvitsevan arviointi	17
Opiskelun erityiset painoalueet.....	17
Erityistä tukea saavan oppilaan arviointi.....	18
Oppilaan poissaolot ja arviointi	18
Eteneminen oman opinto-ohjelman mukaan vuosiluokkiin sitomattomasti.....	19
Maahanmuuttajaoppilaan ja S2-opetusta saavan arviointi	20
Valmistava opetus	20
S2-opetusta saavan oppilaan arviointi	20
Arvioinnin uusiminen ja oikaisu, päätösarvosanan korottaminen	21

Nelosvaroituksen antaminen	21
Erillinen näyttö/ehtojen suorittaminen	22
Asiakirjojen säilytys	22
Arviointikeskustelun dokumentointi	22
Todistusten säilyttäminen	22
Koekysymykset ja vastaukset sekä esseet tai vastaavat kirjoitukset	22
Oppilaiden osaamista ja edistymistä koskevat erilliset lausunnot, arvioinnit ja suositukset	22
Opiskelupäiväkirjat, portfoliot.....	22
Mitä tarkoittaa salassa pidettävä?	23

Saatesanat

Arvioinnin tehtävänä on ohjata ja kannustaa opiskelua sekä kehittää oppilaiden itsearvioinnin taitoja. Arvioinnilla kerrotaan, missä määrin oppilas on saavuttanut oppiaineille asetetut tavoitteet. Koulutyö evästäää lapsia ja nuoria tulevaisuutta varten.

Tässä arvioinnin oppaassa tuodaan esille oppilaan arvioinnin keskeisimmät asiat. Näitä ovat mm. oppimiseen, osaamiseen, työskentelyyn ja käyttäytymiseen liittyvä arviointi. Oppaaseen on koottu koulujen käyttöön arviointivälineitä ja tukimateriaalia.

Tämä opas palvelee Liedon koulujen oppilaita, henkilökuntaa, huoltajia ja kaikkia koulusta ja oppimisen arvioinnista kiinnostuneita.

Arvioinnin periaatteet

Arvioinnin tulee rakentaa oppilaan vahvaa minäkuvaa ja kokemusta itsestä oppijana. Arvioinnissa tulee noudattaa seuraavia periaatteita kaikilla vuosiluokilla:

ARVIOINNIN YLEISET PERIAATTEET

Arvioinnissa noudatetaan seuraavia periaatteita

On yhdenvertaista

Perustuu tavoitteisiin ja kriteereihin

Edellyttää avoimuutta yhteistyötä ja osallisuutta

On suunnitelmallista ja johdonmukaista

On monipuolista

Otetaan huomioon oppilaiden ikäkausi ja edellytykset

TUTUSTU AIHEESEEN SYVEMMIN

https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/perusopetuksen-arviointiluku-10-2-2020_2.pdf

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980852>

Arvioinnin yleiset periaatteet/KAARO

https://www.kaaro.fi/files/ugd/55178b_3fa7cf399ea34a5f995d409925b7e781.pdf

Formatiivinen ja summatiivinen arviointi

Perusopetuksessa oppilaan arvioinnilla on kaksi toisiaan tukevaa tehtävää:

- ohjata ja kannustaa opiskelua sekä kehittää oppilaiden itsearviointin taitoja
- määrittää, missä määrin oppilas on saavuttanut oppiaineille asetetut tavoitteet.

Näitä arvioinnin tehtäviä toteutetaan formatiivisella arvioinnilla ja summatiivisella arvioinnilla.

Formatiivinen arviointi

Formatiivisen arvioinnin tehtävänä on ohjata oppilaan opintojen edistymistä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Formatiivinen arviointi auttaa oppilasta ymmärtämään omaa oppimistaan, tunnistamaan vahvuuksiaan ja kehittämään työskentelyään. Jokaisen oppilaan tulee saada käsitys siitä, mitä hänen on tarkoitus oppia ja miten hänen suoriutumistaan arvioidaan.

- Formatiivinen arviointi on osa opetusta.
- Formatiivinen arviointi on oppimista tukevaa ja ohjaavaa palautetta, joka auttaa oppilasta ymmärtämään tavoitteet ja tunnistamaan omaa edistymistään ja kehittämiskohteitaan.
- Itsearviointi ja vertaispalaute ovat osa formatiivista arviointia.
- Formatiivinen arviointi ei edellytä dokumentointia.

Formatiivista arviointia tukevat mm.

- vihkotyöskentely, oppimispäiväkirjat, portfolio, projektiseinät, muut tuotokset jne.
- oppilaan ja opettajan havainnot
- sähköiset työkalut
- keskustelut

Vinkkejä formatiivisen arvioinnin toteutukseen:

https://www.kaaro.fi/files/ugd/55178b_4a42190f000a41a88f1ad83d03257dfe.pdf

Itsearviointi ja vertaispalaute

Itsearviointi ja vertaispalaute ovat osa formatiivista arviointia. Itsearviointin ja vertaispalautteen taitoja harjoitellaan opettajan ohjauksessa koko perusopetuksen ajan. Ne ovat luonteva osa erilaisia oppimistilanteita, ja niitä tulee harjoitella osana kaikkien oppiaineiden opiskelua. Tavoitteena on saavuttaa vahvat itsereflektion ja vuorovaikutteisen palautteenannon taidot. Itsearviointi ja vertaispalaute eivät vaikuta oppiaineesta saatavaan arvosanaan tai sanalliseen arviointiin.

Itsearviointi auttaa oppilasta näkemään ja ymmärtämään omaa toimintaansa. Itsearviointin avulla oppilas voi pohtia esimerkiksi omaa edistymistään suhteessa asetettuihin tavoitteisiin tai sitä, miten hänen tulisi toimia, jotta hän saavuttaisi asetetut tavoitteet.

Vertaispalautteessa oppilaat antavat toisilleen palautetta joko oppimisprosessin alussa, osana oppimisprosessia tai sen lopussa. Vertaispalaute tukee oppilaan sitoutumista yhteisesti asetettuihin

tavoitteisiin ja työskentelyyn sekä ohjaa kantamaan vastuuta sekä omasta että muiden oppimisesta, työskentelystä ja työskentelyn loppuunsaattamisesta. Vertaispalautetta kannattaa käyttää esimerkiksi pari- ja ryhmätyöskentelyssä.

Itsearviointi ja vertaispalaute on tärkeää, koska sen avulla

- oppilas tulee kuulluksi omista oppimiskokemuksistaan
- oma identiteetti rakentuu
- motivaatio kasvaa
- vuorovaikutus- ja tunnetaidot kehittyvät
- vahvuudet ja harjoiteltavat asiat tunnistetaan
- opettaja saa tärkeää tietoa oppilaan kokemuksista.

Itsearvioinnissa ja vertaispalautteessa on tärkeää kiinnittää huomiota seuraaviin asioihin:

- Onnistuneen arviointityöskentelyn pohjana on turvallinen ilmapiiri, jossa kaikille näkökulmille on tilaa.
- Alussa tarvitaan vahvaa opettajan tukea ja ohjausta, jota vähennetään pikkuhiljaa, kun oppilaan omat taidot vahvistuvat.
- Arviointitaitojen kehittyminen edellyttää jatkuvaa harjoittelua, joka on hyvä aloittaa pienistä ja konkreettisista asioista. Ryhmän tarpeet ja osaaminen tulee ottaa huomioon. Arvioinnin kohde tulee määritellä tarkasti ja oppilaan pitää tietää, mitä hän arvioi.
- Vertaispalautteen antamisessa on tärkeää, että opettaja määrittää ryhmälle sopivan työtavan ja ohjaa oppilaita kannustavaan ja ystävälliseen vuorovaikutukseen ja se edistää yhteistoiminnallisuutta ja ryhmäytymistä.
- Oppilaalla tulee olla oikeus omaan näkemykseensä, jota opettaja ei voi suoraan korjata. Erilaisista näkemyksistä on hyvä keskustella.
- Itsearviointi ja vertaispalaute on jatkuvaa ja luonteva osa arkisia oppimistilanteita.

Vinkkejä itsearviointiin ja vertaispalautteen antamiseen:

<https://www.kaaro.fi/seminaari-ja-koulutusmateriaalit>

Summatiivinen arviointi

Summatiivinen arviointi kuvaa, miten oppilas on saavuttanut oppiaineille asetetut tavoitteet. Summatiivinen arviointi perustuu opetussuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin. Jokaisen oppilaan tulee tietää siitä, mitä hänen on tarkoitus oppia ja miten hänen suoriutumistansa arvioidaan. Arvosana ei saa tulla oppilaalle yllätyksenä.

Lukuvuoden päätteeksi tehtävä arviointi on summatiivinen kokonaisarviointi oppilaan koko lukuvuoden suoriutumisesta. Päättöarviointi kohdistuu oppiaineille asetettuihin tavoitteisiin perusopetuksen oppimäärän päättyessä.

Oppilaalle ja hänen huoltajalleen tulee antaa myös lukuvuoden aikana tietoa oppilaan opintojen edistymisestä, työskentelystä ja käyttäytymisestä. Arviointia dokumentoidaan lukuvuoden aikana mm. Wilma-järjestelmään.

Summatiivisen arvioinnin tekee aina oppilasta opettanut opettaja. Jos opettajia on useita, opettajat tekevät arvioinnin yhdessä.

Opettajan tulee dokumentoida arvioinnit niistä näytöistä, jotka vaikuttavat oppilaan summatiiviseen arviointiin. Dokumentoitavia arviointeja ovat esimerkiksi koearvosanat, esitelmien ym. kirjallisten tuotosten palaute ja arvosana, taide- ja taitoaineissa tehty työ sekä arviointi työvaiheista ja käytetyistä työtavoista, ryhmätyöt palautteineen sekä videoinnit.

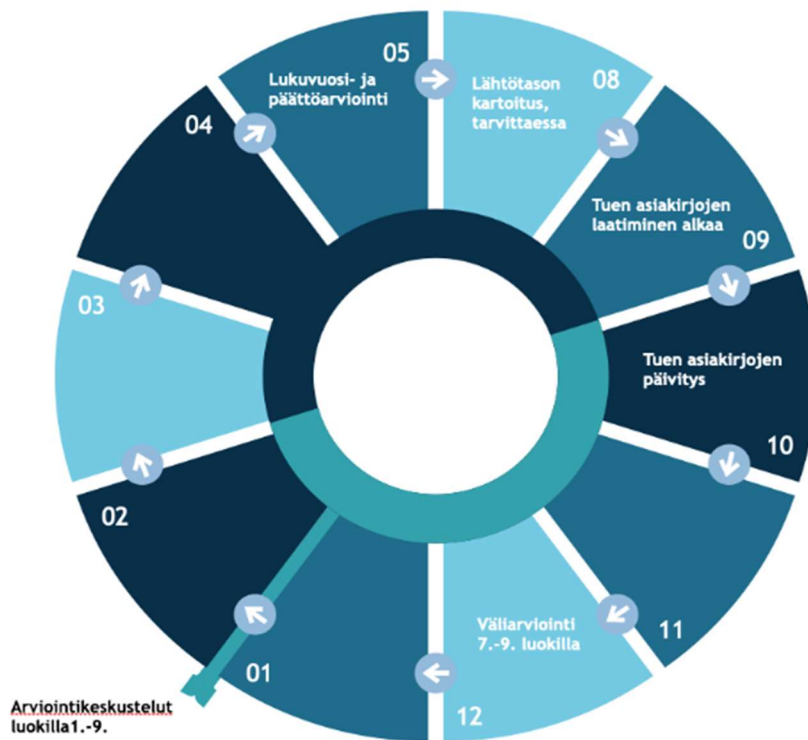
Arviointi on monipuolista ja opettaja voi hyödyntää arvioinnissa mm. seuraavia menetelmiä ja tapoja:

- erilaiset kokeet (yksin tehtävä, pari- tai ryhmäkoee, aineistokoe, suullinen koe, toiminnallinen koe)
- kirjalliset tuotokset (esseet, esitelmät ja kirjoitelmat)
- kuvalliset tuotokset, visuaaliset esitykset
- videot, podcastit
- portfolioit, oppimispäiväkirjat
- projektityöt
- vihkotyöskentely

TUTUSTU AIHEESEEN SYVEMMIN

<https://www.kaaro.fi/perusopetuksen-arviointikriteerit>

Arvioinnin vuosikello

Liedossa lukuvuoden aikana toteutettavaa arviointia ohjaa arvioinnin vuosikello

Milloin	Koko koulu	Luokanopettaja/-ohjaaja	Luokan-/aineenopettaja	Oppilas-huoltaja
Elo-syyskuu	- arvioinnin pääperiaatteet -> vanhempainillat ja muu viestintä -> lukuvuosisuunnitelma - oppilaalle tarjottavan oppimisen tuen periaatteet	- luokanopettaja/luokanohjaaja tiedottaa tukea tarvitsevista muista oppilasta opettavia (pedagogiset asiakirjat päivitetään syksyllä lokakuun loppuun mennessä; tuen toteutumisen arviointi tehdään keväällä toukokuun loppuun mennessä)	Oppilaalle (ja huoltajalle) kerrotaan/jaetaan tietoa oppiaineiden tavoitteista ja arviointiperusteista - opettaja laatii arviointisuunnitelman oppiaineestaan (OPS:n perusteiden mukaan) -> mistä osa-	Oppilas pohtii huoltajansa kanssa tavoitteet oppimiselleen -> yläkoululaiset täyttävät yhdessä huoltajansa kanssa oppimiseen ja tuen tarpeeseen liittyvän kyselyn (syyskuun loppuun mennessä)

			<p>alueista arvosana muodostuu -> mitä vaaditaan mihinkin arvosanaan -> miten monipuolista arviointia toteutetaan - oppilasta kannustetaan asettamaan oppimiselleen tavoite</p>	
Loka-marraskuu		<p>Pedagogiset asiakirjat päivitetään yhdessä oppilaan ja huoltajan kanssa. Luokanohjaaja tarjoaa kaikille huoltajille mahdollisuuden vanhempainvartiin. Kyselyn perusteella esille tulleiden tarpeiden eteenpäin ohjaaminen.</p>		
Joulukuu	Välitodistus luokille 6-9	<p>Tehtävä- ja projektiokohtaiset itsearviot, vertaisarviot ja palautekeskustelut käytössä koko lukuvuoden. Marras-helmikuu: alakoulun luokilla arviointikeskustelut oppilas-huoltaja-luokanopettaja; 2. ja 6.luokan nivelvaiheen arviointi. 6.luokka: välitodistus</p>	<p>Tehtävä- ja projektiokohtaiset itsearviot, vertaisarviot ja palautekeskustelut käytössä koko lukuvuoden. Joulukuu-tammikuu: oppilas tekee oppiainekohtaisen itsearvioinnin menneestä ja asettaa tavoitteen kevääksi. Jos on mahdollista, käydään kahdenkeskinen palautetuokio oppilaan kanssa. Yläkoulu: välitodistus</p>	
Tammikuu		<p>Tarkennetaan pedagogisia asiakirjoja arviointikeskustelun/ välitodistuksen jälkeen, jos on tarvetta.</p>	<p>Aineenopettaja on yhteydessä oppilaaseen ja huoltajaan, jos välitodistuksen arvosana aiheuttaa huolta.</p>	<p>Tarvittaessa oppilas/huoltaja on yhteydessä opettajaan huolen herätessä.</p>

Helmikuu		Luokanopettajat: arviointikeskustelut käyty talvilomaan mennessä.		
Maalis-huhtikuu	Tulevan vuoden resurssien kohdentaminen.	Päivitetään oman luokan tuen suunnitelmat ja pohditaan erityisopettajien kanssa alustavasti tulevan vuoden järjestelyjä.	Päivitetään oman oppiaineen tuen suunnitelmat ja pohditaan erityisopettajien kanssa alustavasti tulevan vuoden järjestelyjä.	
Touko-kesäkuu	Lukuvuositodistus luokille 1-9	Lyhyt arviointiin liittyvä keskustelu oppilaan kanssa; pohdintaa lukuvuoden alussa asetetuista tavoitteista ja todennäköisestä arvosanasta	Lyhyt arviointiin liittyvä keskustelu oppilaan kanssa; pohdintaa lukuvuoden alussa asetetuista tavoitteista ja todennäköisestä arvosanasta	

Laaja-alaisen osaamisen taidot

Opetussuunnitelmassa laaja-alainen osaaminen tarkoittaa kykyä käyttää tietoja ja taitoja tilanteen edellyttämällä tavalla. Laaja-alaista osaamista rakennetaan jokaisessa oppiaineessa ja sen kehittymistä arvioidaan osana oppiaineiden arviointia.

Laaja-alaisia osaamiskokonaisuuksia on seitsemän ja niillä on useita liittymäkohtia toisiinsa. Niiden yhteisenä tavoitteena on perusopetuksen tehtävän mukaisesti ja oppilaiden ikäkauden huomioon ottaen tukea ihmisenä kasvamista sekä edistää demokraattisen yhteiskunnan jäsenyyden ja kestävän elämäntavan edellyttämää osaamista. Erityisen tärkeitä on rohkaista oppilaita tunnistamaan oma erityislaatunsa, omat vahvuutensa ja kehittymismahdollisuutensa sekä arvostamaan itseään.

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden saavuttamista arvioidaan aina osana oppiaineiden formatiivista ja summatiivista arviointia.

Arviointikeskustelu ja oppimiskeskustelu

Oppilaan, huoltajan ja opettajan yhteisessä keskustelussa kiinnitetään huomiota oppilaan osallistamiseen. Yleensä oppilaan keskusteluaktiivisuus lisääntyy, kun hän on jo tehnyt arviointia kotona. Keskustelussa on huomioitava positiivisuus ja kannustavuus, opettajan tulee tiedostaa keskustelun päämäärät ja ainutlaatuisuus yksittäisen oppilaan ja perheen kannalta. Parhaimmillaan keskustelu edistää oppilaan oppimista ja kasvua kokonaisena persoonana. Käyty arviointikeskustelu dokumentoidaan Wilmaan oppilaan tuntimerkintöihin.

Arviointikeskustelu vuosiluokilla 1-6

Liedossa toteutetaan arviointikeskustelu marras–helmikuun aikana. Yhden oppilaan arviointikeskusteluun varataan aikaa noin 30 minuuttia. Arviointikeskusteluun osallistuvat oppilas, huoltaja ja opettaja ja siinä asetetaan tavoitteita kevätlukukautta ajatellen, jolloin oppilaan on mahdollista ohjata koulunkäyntiään tavoitteiden suuntaisesti ja se on osa oppilaan oppimisprosessia.

Arviointikeskustelu on monipuolista arviointia, joka ohjaa ja kannustaa opiskelua sekä kuvaa, miten hyvin oppilas on saavuttanut kasvulle ja oppimiselle asetetut tavoitteet. Arviointikeskustelu on kokoavaa arviointia, jossa tarkastellaan ja arvioidaan siihen asti vuosiluokalla saavutettuja tavoitteita. Samalla se antaa sekä oppilaalle että huoltajalle tietoa arvioinnin perusteista ja soveltamisesta, oppilaan edistymisestä, vahvuuksista sekä mahdollisuuden asettaa tavoitteita lisää oppimiselle niistä oppimisen alueista, joita on kehitettävä.

Arviointikeskustelun lisäksi 6.luokkien oppilaat saavat välitodistuksen, jossa arvioidaan numeerisesti sen hetkistä osaamisen tasoa.

Kun alakoulun arviointikeskustelussa keskustellaan oppilaan hyvinvoinnista, voidaan käyttää Mieli ry:n Mielenterveyden kättä keskustelun pohjana:

<https://mieli.fi/vahvista-mielenterveyttasi/mielenterveys-ja-arjen-taidot/mielenterveyden-kasi-kuvaa-mielen-hyvinvointiin-vaikuttavia-arjen-valintoja/>

<https://mieli.fi/materiaalit-ja-koulutukset/materiaalit/mielenterveyden-kasi-juliste/>

Oppimiskeskustelu vuosiluokilla 7-9

Oppimiskeskustelun ajankohdan voi määrittellä jokainen koulu itse. Oppimiskeskustelu on oppilaan ja aineenopettajan yhteinen tapaaminen. Oppimiskeskustelu käydään vuosiluokilla 7-9 oppiainekohtaisesti. Keskustelu käydään positiivisessa ja kannustavassa hengessä. Keskustelu edistää oppilaan oppimista ja kasvua. Käyty keskustelu kirjataan Wilmaan.

Nivelvaiheen ohjaava keskustelu 2. ja 6. vuosiluokilla

Toisen vuosiluokan lopulla oppimisen arvioinnin pääpaino on oppimisen edistymisen arvioinnissa. Tavoitteena on tuoda esille oppilaan vahvuuksia oppijana ja vahvistaa itsetuntoa ja oppimismotivaatiota. Usein on tarpeen arvioida ja suunnitella yhdessä myös oppilaan tarvitsemaa ohjausta ja tukea. Nivelvaihetta lähestyttäessä korostuu opettajan, oppilaan ja huoltajan välinen vuorovaikutus. On tärkeää, että oppilaan omat arviot ja toiveet sekä huoltajan näkemykset tulevat kuulluiksi. Oppilaan

oppimisprosessin kannalta keskeisiä, laaja-alaisen osaamisen tavoitteisiin perustuvia näkökulmia, joihin opettaja kiinnittää huomiota arvioidessaan oppilaan edistymistä ja antaessaan siitä palautetta oppilaalle ja huoltajalle ovat:

- edistyminen kielellisissä valmiuksissa, erityisesti kysymisen ja kuuntelemisen taidot sekä vuorovaikutustaidot ja taito ilmaista itseään eri keinoin
- edistyminen työskentelytaidoissa, erityisesti taito työskennellä itsenäisesti ja ryhmässä
- edistyminen taidossa huolehtia omista ja yhteisesti sovituista tehtävistä

Lisäksi annetaan palautetta oppilaan opiskelun etenemisestä eri oppiaineissa. Lukuvuositodistuksessa ilmaistaan, onko oppilas saavuttanut kunkin oppiaineen tavoitteet hyväksyttävästi.

Kuudennen vuosiluokalla oppilaalle annetaan väli- ja lukuvuositodistuksen lisäksi myös muuta ohjaavaa palautetta, jossa kiinnitetään huomiota erityisesti työskentelytaitojen ja oppimisen taitojen kehittymiseen. Oppilas tarvitsee tietoa myös edistymisestään oppiaineissa ja laaja-alaisessa osaamisessa. Arviointikäytänteet ja palautteen antaminen suunnitellaan niin, että oppilas ja huoltaja saavat monipuoliseen tietoon perustuvan käsityksen oppilaan oppimisen edistymisestä. Erityistä huomiota kiinnitetään opiskelumotivaation tukemiseen.

Liedossa nivelvaiheen ohjaava keskustelu toteutetaan laajennettuna arviointikeskusteluna 2. ja 6. vuosiluokilla. Ohjaavalla keskustelulla kartoitetaan opiskeluun ja oppimiseen liittyviä vahvuuksia ja mahdollisia heikkouksia. Painopiste on opiskelumotivaation ja itsetunnon kehittymisen tukemisessa.

Työskentelytaitojen arviointi

Työskentelyä arvioidaan osana oppiaineen arviointia eli työskentelyä ei arvioida oppiaineista erillisenä. Kun opettaja toteuttaa arvioinnin oppiaineiden tavoitteiden ja kriteerien mukaisesti, tulee myös työskentely arvioiduksi.

Työskentelyyn kuuluvat oppilaan taito suunnitella, säädellä ja arvioida omaa työtään, taito toimia vastuullisesti ja parhaansa yrittäen sekä taito toimia rakentavassa vuorovaikutuksessa muiden kanssa. Lisäksi jokaisen oppiaineen kriteereihin on kirjattu työskentelytaitoja.

Perusopetuksen opetussuunnitelma määrittää, että työskentelytaitoihin sisältyvät

- itsenäisen ja yhdessä työskentelyn taidot
- taidot suunnitella, säädellä ja arvioida omaa työtä
- taito toimia vastuullisesti ja parhaansa yrittäen
- taito toimia rakentavassa vuorovaikutuksessa

Kouluissa on syytä keskustella, pohtia ja sopia

- millaisia työskentelyn osataitoja eri oppiaineiden tavoitteisiin on kirjattu
- miten työskentelytaitoja opetetaan ja harjoitellaan
- millaisilla arviointimenetelmillä ja työkaluilla työskentelyn taitoja saadaan näkyviksi ja arvioinnin kohteeksi
- miten oppilas ohjataan itse havainnoimaan työskentelyään ja asettamaan sille tavoitteita
- miten työskentelyn tavoitteet ja arviointikriteerit viestitään oppilaille ja huoltajille.

Työskentelyn arvioinnin arvosanojen kuvaukset

Kiitettävä / Erinomainen (9–10)

Arvosana 10: lähes kaikki kohdat toteutuvat lähes aina. Arvosana 9: joissakin kohdissa selviä puutteita.

Oppilas

- työskentelee oma-aloitteisesti
- työskentelee sujuvasti ja luontevasti sekä yksin että ryhmässä
- osaa ottaa ja antaa rakentavaa palautetta ja korjata toimintaansa palautteen mukaan
- ottaa vastuun työstään
- auttaa muita
- on työskentelyssään pitkäjänteinen ja suunnitelmallinen
- osallistuu opetuksen kulkuun aktiivisesti
- tekee tehtävät tunnollisesti ja huolellisesti tehtävänsä
- tuotokset ovat siistejä, viimeistelyä ja omaleimaisia. Työvälineet ovat mukana.

Hyvä (8)

Oppilas

- työskentelee useimmiten aktiivisesti ja yritteliäästi
- työskentelee hyvin sekä yksin että ryhmässä
- osaa ottaa vastaan rakentavaa palautetta ja pyrkii korjaamaan toimintaansa palautteen mukaan
- antaa itselleen ja muille työrauhan
- osallistuu opetuksen kulkuun usein
- tekee pääsääntöisesti kaikki tehtävät ja palauttaa ne ajallaan
- tuotokset ovat siistejä ja asiallisia. Työvälineet ovat mukana.

Tyydyttävä (7)

Oppilas

- tarvitsee työskentelyssään ajoittain opettajan huomiota ja ohjausta
- ottaa vastaan palautetta ja ajoittain osaa korjata toimintaansa sen mukaan
- ei yleensä häiritse oppitunneilla
- osallistuu opetuksen kulkuun toisinaan
- tekee silloin tällöin tehtävät huolimattomasti tai palauttaa ne myöhässä. Joskus tehtävät ovat kokonaan tekemättä. Työvälineet puuttuvat toisinaan.

Välttävä (5-6)

Oppilas

- tarvitsee työskentelyssään paljon apua
- on enimmäkseen passiivinen ja välinpitämätön
- ei välitä annetusta palautteesta
- häiritsee muiden työrauhaa usein
- ei juuri osallistu opetuksen kulkuun
- tekee usein tehtävät huolimattomasti tai jättää kokonaan tehtäviä tekemättä. Työvälineet puuttuvat usein.

Heikko (4)

Oppilas

- tarvitsee jatkuvasti opettajan valvontaa, huomiota ja apua
- häiritsee jatkuvasti muiden työrauhaa
- on yhteistyökyvytön ja -haluton
- jättää tehtävänsä yleensä tekemättä. Palautetut työt ovat erittäin huolimattomasti ja puutteellisesti tehtyjä. Työvälineet puuttuvat lähes aina.
- ei selviydy kyseisen luokkatason ja/tai oppiaineen opiskelun vaatimasta työskentelystä tuettunakaan.

Käyttäytymisen arviointi

Opetussuunnitelman perusteiden mukaan perusopetuksessa pitää arvioida käyttäytymistä. Käyttäytymiseen liittyvien tietojen ja taitojen opettaminen ovat osa koulun kasvatustehtävää.

Yhteiset toimintatavat ovat arvioinnissa tärkeitä. Kouluissa on hyvä keskustella ja sopia,

- miten käyttäytymisen tavoitteet ja arviointikriteerit viestitään oppilaille ja huoltajille
- miten käyttäytymiseen liittyviä tietoja ja taitoja tuetaan ja opetetaan kouluyhteisössä
- miten oppilaat asettavat omalle käyttäytymiselleen tavoitteita ja mikä rooli itsearviointilla on käyttäytymisen arvioinnissa

Käyttäytymisen arviointi vuosiluokilla 1–2

Vuosiluokilla 1–2 käyttäytymistä arvioidaan sanallisesti. Käyttäytymistä arvioidaan yhteistyössä kaikkien niiden opettajien kanssa, jotka ovat opettaneet oppilasta.

Sanallinen arviointi kirjataan todistuksen mukana annettavaan liitteeseen, koska oppilaan henkilökohtaisia ominaisuuksia kuvaava sanallinen arviointi on salassa pidettävää tietoa eikä voi olla näkyvässä julkisessa todistuksessa.

Käyttäytymisen arviointi vuosiluokilla 3–9

Vuosiluokilla 3–9 käyttäytymistä arvioidaan arvosanalla numeerisesti lukukauden ja lukuvuoden päättyessä.

Käyttäytymisen arvosana muodostetaan hajautetusti, jolloin kaikki oppilasta opettavat opettajat antavat käytösarvosanan. Opettajien antamista arvosanoista muodostetaan keskiarvo, jota luokanvalvoja voi nostaa tai laskea yhden arvosanan verran. Suuremmista numeromuutoksista päätetään koulussa arviointikokouksessa.

Käyttäytymistä ei arvioida 9. vuosiluokan kevään päättötodistukseen.

TUTUSTU AIHEESEEN SYVEMMIN

[Käyttäytymisen arviointi luokat 1-2 .docx \(sharepoint.com\)](#)

[Käyttäytymisen arviointi luokat 3-9.docx \(sharepoint.com\)](#)

Lukuvuosiarviointi

Lukuvuoden aikana toteutettujen opintojen arviointi sisältää oppimisprosessin jälkeen tehtävää, oppilaiden osaamisen summatiivista arviointia, jonka tuloksena annetaan kunkin lukuvuoden päättyessä lukuvuositolistus. Lukuvuositolistus on päätös oppilaan siirtymisestä seuraavalle vuosiluokalle. On huomattava, että myös sanallista arviota käytettäessä lukuvuositolistuksesta on aina käytävä ilmi, onko oppilas suorittanut vuosiluokan oppimäärän hyväksytysti eri oppiaineissa.

Päätösarviointi

Perusopetuksen päätösarviointi kuvaa, miten oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut oppiaineen oppimäärän tavoitteet ja se perustuu oppilaan opintojen päättyessä osoittamaan osaamisen tasoon.

Päätösarvioinnin tuloksena annettava numeroarvosana kuvaa oppilaan osaamisen tasoa suhteessa oppimäärän tavoitteisiin ja päätösarvioinnin kriteereihin. Päätösarvosana annetaan yhdenvertaisin perustein. Arvosanan muodostamista varten on opetussuunnitelman perusteissa määritelty valtakunnalliset päätösarvioinnin kriteerit sekä päätösarvosanan muodostamisen periaatteet kaikkiin yhteisiin oppiaineisiin sekä vapaaehtoisen kielen A-oppimäärään. Oppilaan päätösarvosanaa ei muodosteta aiempien jakso- tai lukuvuositolistusten arvosanoista lasketun keskiarvon perusteella. Jos oppilaan opiskelu on järjestetty yksilöllistetyn oppimäärän mukaan tai toiminta-alueittain, päätösarviointi perustuu oppilaan henkilökohtaisessa opetuksen järjestämisestä koskevassa suunnitelmassa (HOJKS) asetettuihin tavoitteisiin.

Päätösarviointi ajoittuu oppiaineen mukaan vuosiluokille 7, 8 tai 9. Päätösarvosana muodostetaan, kun oppiaineen opetus päättyy. Mikäli oppiaineen päätösarviointi ajoittuu vuosiluokille 7 tai 8, kyseinen päätösarvosana kirjataan lukuvuositolistukseen ja mahdollisesti annettavaan välitolistukseen. Nämä arvosanat siirretään 9.vuosiluokan keväällä annettavaan päätötolistukseen. Päätötolistukseen merkitään myös opintojen laajuus vuosiluokilla 7-9 vuosiviikkotunteina.

Liedon perusopetuksessa

- käytetään vuosiluokittain yhteisiä todistusohjia
- lukuvuositolistus annetaan keväällä vuosiluokilla 1–8
- päätötolistus annetaan keväällä vuosiluokalla 9
- välitolistus annetaan vuosiluokilla 6–9 jouluna
- vuosiluokilla 1-2 käytetään sanallista arviointia
- 3. luokasta eteenpäin käytetään numeroarviointia
- lukuvuositolistus toimii myös tarvittaessa erotodistuksena.

Välitolistusta ei tulosteta syyslukukauden päättyessä, vaan arvosanat ovat nähtävillä Wilmassa. Lukuvuositolistus tulostetaan ja allekirjoitetaan.

TUTUSTU AIHEESEEN SYVEMMIN

[Opetussuunnitelma - Lieto](#)

<https://digilieto.fi/wp-content/uploads/2024/08/alkuopetuksen-lukuvuositolodistus.pdf>

<https://digilieto.fi/wp-content/uploads/2024/08/Alkuopetuksen-kayttaytymisen-liite.pdf>

<https://digilieto.fi/wp-content/uploads/2024/08/3.-6.-lukuvuositolodistus.pdf>

<https://digilieto.fi/wp-content/uploads/2024/08/Peruskoulun-paattotodistus.pdf>

[6. vuosiluokan lukuvuosiarviointi | Opetushallitus \(oph.fi\)](#)

[Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi ja päättöarvioinnin kriteerit | Opetushallitus \(oph.fi\)](#)

Valinnaisten aineiden arviointi

Alakoulu 1–6

Alakoulussa voidaan opiskella taide- ja taitoaineiden valinnaisaineita sekä valinnaisaineita. Taide- ja taitoaineiden valinnaisaineet ovat osa yhteisinä oppiaineina opetettavia taide- ja taitoaineita (musiikki, liikunta, käsityö, kuvataide, kotitalous) ja ne myös arvioidaan osana tätä opetusta.

Valinnainen aine arvioidaan hyväksymismerkinnällä (hyväksytty/hylätty). Poikkeuksena valinnainen A2-kieli, joka arvioidaan numeerisesti 4. vuosiluokalta alkaen. Arviointi perustuu valinnaisen aineen tavoitteiden saavuttamiseen.

Valinnaisaineet voivat olla syventäviä eli ne laajentavat yhteisen oppiaineen sisältöjä tai soveltavia, jolloin ne sisältävät aineksia useasta eri oppiaineesta tai laaja-alaisen osaamisen eri osa-alueista.

Mikäli sanallisesti arvioitava valinnaisaine katsotaan jonkin yhteisen oppiaineen syventäviksi opinnoiksi, sen tavoitteiden onnistunut saavuttaminen opinnoissa voi vaikuttaa korottavasti aineen yhteisen oppimäärän arviointiin.

Yläkoulu 7–9

Valinnaiset aineet sekä taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit ovat lähtökohtaisesti kaksi eri asiaa.

Jokainen tarjottava valinnainen aine muodostaa oman oppimääränsä, joka suunnitellaan, toteutetaan ja arvioidaan itsenäisenä kokonaisuutena. Koulun lukuvuosisuunnitelmassa määritetään valinnaisten aineiden tavoitteiden sisältö.

Taide- ja taitoaineiden valinnaisten arviointi

Valinnainen taide- ja taitoaine arvioidaan osana aineen kaikille yhteisen oppimäärän arviointia. Taide- ja taitoaineiden valinnaisina tunteina tarjotuista ja suoritetuista opinnoista ei anneta oppilaalle todistuksiin erillistä sanallista arviota tai arvosanaa, vaan oppilas saa yhden sanallisen arvion tai arvosanan kustakin taide- ja taitoaineesta kaikilla niillä vuosiluokilla, joilla hän niitä opiskelee.

Oppiaineen päättöarvosana muodostuu opetussuunnitelman perusteiden mukaisten ainekohtaisten arviointikriteerien pohjalta. Päättöarviointi tehdään vuosiluokilla 7-9 siinä vaiheessa, kun kunkin taide- ja

taitoaineen koko oppimäärä on opiskeltu (sisältäen myös mahdolliset valinnaiset taide- ja taitoaineiden tunnit). Päätötodistukseen merkitään oppilaan suorittama vuosiviikkotuntimäärä luokilla 7-9.

Valinnaisten aineiden arviointi (2vvh)

Valinnainen aine arvioidaan omalla numeerisella arvosanalla. Arviointi perustuu valinnaisen aineen tavoitteiden saavuttamiseen.

Valinnaisten aineiden arviointi (1vvh)

Valinnainen aine arvioidaan sanallisesti hyväksymismerkinnällä (hyväksyty/hylätty). Arviointi perustuu valinnaisen aineen tavoitteiden saavuttamiseen.

Mikäli sanallisesti arvioitava valinnaisaine katsotaan jonkin yhteisen oppiaineen syventäviksi opinnoiksi, sen tavoitteiden onnistunut saavuttaminen opinnoissa voi vaikuttaa korottavasti aineen yhteisen oppimäärän arviointiin.

Tukea tarvitsevan arviointi

Oppimisen ja koulunkäynnin tuen toteuttaminen edellyttää monipuolista yhteistyötä ja vuorovaikutusta oppilaan ja huoltajan kanssa. Oppilaalla on oikeus opetussuunnitelman mukaiseen opetukseen. Oppilaalla on mahdollisuus osoittaa osaamistaan monin eri tavoin.

Opiskelun erityiset painoalueet

Opiskelun erityisillä painoalueilla tarkoitetaan eriyttämisen keinoa, jossa

- oppilas opiskelee oman vuosiluokan keskeisimmät sisällöt
- on useimmiten väliaikainen ratkaisu
- voidaan käyttää vain tehostetun tai erityisen tuen tukitoimena
- oppiainekohtaiset painoalueet määritellään oppimissuunnitelmaan tai HOJKSiin
- arviointi toteutetaan yleisen oppimäärän tavoittein ja kriteerein

Oppilaalla on oikeus saada oppimiseensa tukea, kuten eriyttämistä. Yhtenä eriyttämisen menetelmänä voidaan käyttää opiskelun erityisiä painoalueita. Tavoitteena on auttaa oppilasta ottamaan haltuun opinnoissa etenemisen kannalta välttämättömät sisällöt. Keskittymällä olennaiseen oppilaalle jää voimavaroja vahvistaa oppimaan oppimisen taitojaan. On huomattava, että oppilas tarvitsee edelleen myös muuta tukea selviytyäkseen hänelle määriteltujen painoalueiden opiskelusta ja saavuttaakseen opetussuunnitelmassa asetetut yhteiset tavoitteet.

Opiskelun erityisiä painoalueita voidaan käyttää vain tehostetun tai erityisen tuen aikana ja painoalueiden määrittely on oppilasta opettavan opettajan tehtävä. Painoalueet määritellään oppimissuunnitelmassa tai HOJKSissa niissä oppiaineissa, joiden oppimäärää ei ole yksilöllistetty.

Opiskelun erityiset painoalueet muodostetaan opetussuunnitelmassa määritellyistä, oman vuosiluokan keskeisimmistä sisällöistä eli ns. ydinsisällöistä. Tällöin oppilas pyrkii edelleen oman vuosiluokansa tavoitteisiin; painoalueet eivät siis voi olla esimerkiksi alempien vuosiluokkien tavoitteita tai sisältöjä. Tässä painoalueittain tapahtuva opiskelu eroaa yksilöllistämisestä, koska yksilöllistämässä on kyse myös opiskelun tavoitetason madaltamisesta.

Mikäli oppilas ei tuesta huolimatta kykene saavuttamaan edes ydinsisältöihin liittyviä tavoitteita hyväksytysti, oppiaineen oppimäärä voidaan yksilöllistää. Nämä ydinsisällöt ovat juuri niitä sisältöjä, joihin oppilas ohjataan keskittymään silloin, kun tukikeinona käytetään erityisiä painoalueita.

TUTUSTU AIHEESEEN SYVEMMIN

[Erityiset painoalueet 7-9.docx \(sharepoint.com\)](#)

[Opiskelun erityiset painoalueet eriyttämisen menetelmä | Opetushallitus \(oph.fi\)](#)

[Arviointi – OneDrive \(sharepoint.com\)](#)

Erityistä tukea saavan oppilaan arviointi

Oppilas opiskelee oppiainekohtaisesti joko yleisen tai yksilöllisen oppimäärän mukaisesti

- yleisen oppimäärän mukaan opiskelevan arviointi toteutetaan yleisen opetussuunnitelman tavoitteiden mukaisesti
- yksilöllisen oppimäärän mukaan opiskeleva arvioidaan HOJKSiin kirjattujen tavoitteiden mukaisesti. Todistukseen tulee yksilöllistetyn oppiaineen kohdalle *(tähti) merkintä.
- toiminta-alueittain opetusta saavan oppilaan lukuvuositolustuksessa arvioidaan sanallisesti, onko oppilas saavuttanut HOJKSissa asetetut yksilölliset tavoitteensa hyväksytysti

HOJKS laaditaan yhteistyössä oppilaan, huoltajan ja oppilasta opettavien kanssa. HOJKSissa kuvataan mahdollisimman konkreettisesti, miten oppilas työskentelee, mitä muuta tukea hän saa ja minkälaisin tavoin hän voi osoittaa osaamisensa. On tärkeää, että tavoitteet kuvataan HOJKSiin konkreettisesti. Tämä tukee lukuvuoden päätteeksi toteutettavaa arviointia ja arvosanan muodostamista. Yksilöllistetyn oppimäärän mukaan opiskeltavan aineen arviointi perustuu HOJKSiin kirjattuihin tavoitteisiin.

TUTUSTU AIHEESEEN SYVEMMIN

[Oppimisen ja koulunkäynnin tuki | Opetushallitus \(oph.fi\)](#)

Oppilaan poissaolot ja arviointi

On tilanteita, joissa oppilaalle kertyy paljon poissaoloja. Tällaisia voivat olla mm.

- sairaudesta johtuvat poissaolot
- luvattomat poissaolot.

Tärkeää on aina pyrkiä ennakoimaan tilanteet ja tehdä yksittäistä oppilasta koskevat ratkaisut hyvissä ajoin ennen lukuvuoden päättymistä. Koululla on oikeus pyytää huoltajaa toimittamaan lääkärintodistus pitkittyneissä sairauspoissaoloissa tai jos on perustellusti syytä epäillä sairauspoissaolon perusteita. Suurista poissaolomääristä huolimatta, oppilaalle tulee antaa mahdollisuuksia osoittaa osaamistaan monin eri tavoin ja tarjota tukea. Poissaolot sinällään eivät aiheuta luokalle jättämistä, mikäli oppilas on antanut riittävän määrän hyväksytyä näyttöä.

Joskus sairaus voi tilapäisesti estää tai vaikeuttaa opetukseen osallistumista esimerkiksi liikunnassa. Tällöin oppilaan opiskelu voidaan järjestää toisella tavalla perusopetuslain 18 §:n kolmannen momentin perusteella. Tarvittaessa oppilas voidaan vapauttaa jonkin oppiaineen opiskelusta tietyksi ajaksi ja oppiaineen arvioinnissa menetellään toisin ja arvosana voidaan jättää antamatta. Asiasta tehdään hallintopäätös.

Oppilaan tulee osallistua opetukseen, ellei hänelle ole myönnetty siitä vapautusta erityisestä syystä. Ongelmallisia ovat tilanteet, joissa oppilaalla on runsaasti luvattomia poissaoloja eikä opettajilla ole näyttöä oppilaan osaamisesta. Tällöin oppilas voi saada hylätyn arvosanan lukuvuositodistukseen. Luvattomiin poissaoloihin tulee aina puuttua myös opiskeluhoollollisin keinoin yhteistyössä huoltajan kanssa.

TUTUSTU AIHEESEEN SYVEMMIN

[Oppilaan poissaolot ja arviointi | Opetushallitus \(oph.fi\)](#)

Eteneminen oman opinto-ohjelman mukaan vuosiluokkiin sitomattomasti

Oppilas voi edetä opinnoissaan vuosiluokkiin jaetun oppimäärän sijaan oman opinto-ohjelman mukaisesti eli vuosiluokkiin sitomattomasti.

Eryteisesti 9.luokan oppilaan kohdalla on syytä harkita vuosiluokkiin sitomattomaan opetukseen siirtymistä, mikäli oppilas on vaarassa saada hylätyn arvosanan jonkin oppiaineen oppimäärän suorittamisesta. Tällaisen päätöksen myötä oppilaan jo hyväksytysti suorittamat opinnot eivät raukea.

Oppilaan opinnoissa eteneminen suunnitellaan oppimissuunnitelmaan tai erityisen tuen oppilaan kohdalla HOJKSiin.

Oppilas saa lukuvuoden päätteeksi lukuvuositodistuksen kyseisenä lukuvuonna hyväksytysti suorittamista opinnoista ja siirtyy lukuvuoden koulutyön päätyttyä seuraavalle vuosiluokalle.

Mikäli jonkin oppiaineen oppimäärän suorittaminen on kesken tai jostakin oppiaineen oppimäärän suorittamisesta ei ole näyttöä, jätetään numeerinen arviointi antamatta. Lisätietoja kohtaan kirjoitetaan, että oppiaineen oppimäärän suorittaminen on kesken ja oppilas opiskelee vuosiluokkiin sitomattomassa opetuksessa.

Yhdeksännellä vuosiluokalla oleva oppilas käy yhdeksättä vuosiluokkaa, kunnes hän on suorittanut perusopetuksen koko oppimäärän ja hänelle annetaan päättötodistus tai hän eroaa koulusta.

Arvioinnin sanalliseen liitteeseen kirjataan opintokokonaisuus/vuosiluokka, minkä sisältöjä oppilas on opiskelut ja aihealueet/sisällöt, joita on opiskeltu. Lisäksi kirjataan sanallinen arviointi, miten oppilas on suoriutunut kyseisen oppiaineen opinnoista.

Maahanmuuttajaoppilaan ja S2-opetusta saavan arviointi

Valmistava opetus

Perusopetuslaissa säädetään maahanmuuttajille järjestettävästä perusopetukseen valmistavasta opetuksesta. Maahanmuuttajille järjestettävän perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteena on antaa oppilaalle tarvittavat valmiudet suomen tai ruotsin kielessä ja tarpeelliset muut valmiudet esiopetukseen tai perusopetukseen siirtymistä varten sekä edistää oppilaiden tasapainoista kehitystä ja kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Opetuksen tavoitteena on lisäksi tukea ja edistää oppilaiden oman äidinkielen hallintaa ja oman kulttuurin tuntemusta. Opetuksen tavoitteet ovat tarkemmin määriteltävä valmistavan opetuksen oppilaan omassa opinto-ohjelmassa. Tavoitteiden määrittelyn lähtökohtana ovat oppilaan suomen tai ruotsin kielen taito sekä oppilaan aikaisempi koulunkäyntihistoria. Perusopetukseen valmistavaa opetusta annetaan 6–10-vuotiaille vähintään 900 tuntia ja tätä vanhemmille vähintään 1000 tuntia. Opetukseen osallistuvalla on oikeus siirtyä perusopetukseen tai esiopetukseen jo ennen edellä todettujen tuntimäärien täyttymistä, jos hän pystyy seuraamaan perusopetusta tai esiopetusta.

Opetussuunnitelmassa määrätään valmistavaan opetukseen osallistuvien arvioinnista sekä heille annettavasta todistuksesta. Arvioinnin tulee olla ohjaavaa, kannustavaa ja monipuolista. Oppilaan edellytyksiä itsearviointiin kehitetään. Arvioinnin avulla valmistavan opetuksen oppilaalle annetaan kuva myös perusopetuksen vaatimuksista.

Arvioinnin suorittavat yhteistyössä kaikki oppilasta opettavat opettajat. Arviointi perustuu jatkuvaan ja monipuoliseen havainnointiin ja näyttöön. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa ei käytetä numeerista arviointia.

S2-opetusta saavan oppilaan arviointi

Oppilas opiskelee suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän mukaan, jos oppilaan suomen kielen peruskielitaidossa on puutteita yhdellä tai usealla kielitaidon osa-alueella. Kaikessa maahanmuuttajataustaisen ja vieraskielisen oppilaan arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan kielitausta ja kehittyvä suomen kielen taito. Arvioinnin pitää kuitenkin olla realistista suhteessa tavoitteisiin ja sisältöihin, päättöarvioinnin kriteerit huomioon ottaen. Jos oppilas arvioidaan suomen kielessä äidinkielen tasoiseksi ja hänen oppimääränsä on suomen kieli ja kirjallisuus eikä kehittyvää kielitaitoa tällöin enää oteta arvioinnissa huomioon.

Arvioinnissa käytetään monipuolisia menetelmiä. Jotta oppilas voi osoittaa edistymistään ja osaamistaan mahdollisista suomen tai ruotsin kielen puutteista huolimatta, arvioinnissa kiinnitetään erityistä huomiota monipuolisiin ja joustaviin arviointitapoihin. Oppilaalla on mahdollisuus osoittaa osaamistaan suullisesti tai tukena voidaan mahdollisuuksien mukaan käyttää oppilaan omaa äidinkieltä.

Oppilaat, joiden äidinkieli on muu kuin suomi tai ruotsi, väliarviointia, lukuvuosiarviointia ja päättöarviointia toteutetaan Liedon perusopetuksessa samoja todistuslomakkeita käyttäen kuin suomi äidinkielenä opiskelevien kohdalla. On hyvä antaa todellista osaamista vastaava arviointi. Jos oppilaan osaamista ei voida arvioida numeerisesti, kirjataan hänelle kielellisin perustein sanallinen arviointi päättöarviointia lukuun ottamatta. Jos oppilas on siirtynyt valmistavasta opetuksesta yleisopetuksen ryhmään kesken lukuvuoden tai muuttanut toisesta kunnasta, eikä oppilas ole siellä saanut vielä numeroarviointia, arvioidaan oppilaan osaaminen sanallisesti. Todistukseen on mahdollista kirjata hyväksytyt -arviointi. Lisäksi tehdään todistukseen liitettävä arvioinnin sanallinen liite.

- Arvioinnissa kiinnitetään erityistä huomiota oppilaan tilanteeseen sovitettuihin, monipuolisiin ja joustaviin arviointitapoihin
 - Arvioinnin tehtävänä on tukea oppilaan kehitystä ja ohjata oppilasta tunnistamaan oman osaamisensa edistymistä, vahvuuksia ja kehittämiskohteita.
 - opiskelussa tarvittavan kielitaidon saavuttaminen vie aikaa, joten kaikissa oppiaineissa tulee tarjota kielellistä tukea; kaikkien oppiaineiden opetuksen tulee olla kielitietoista
- Oppilaat, joiden äidinkieli on muu kuin suomi tai ruotsi, voidaan arvioida sanallisesti päättöarviointia lukuun ottamatta. Sanallista arviointia käytetään vain, jos kehittyvän kielitaidon takia oppilasta ei voi oikeudenmukaisesti muuten arvioida. Jos oppilas arvioidaan sanallisesti, tulee oppilaalle kirjata arvioinnin sanallinen liite. Sanallisen arvioinnin liite löytyy Wilman arviointikirjalta.

TUTUSTU AIHEESEEN SYVEMMIN

[Liedon VALMO_ops_kaikki \(1\) \(1\).pdf](#)

<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/suomi-toisena-kielena-ja-kirjallisuus-s2>

<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/kielitaidon-kehittymisen-kuvaus>

Arvioinnin uusiminen ja oikaisu, päättöarvosanan korottaminen

Mahdollisuus arvioinnin uusimiseen ja oikaisuun koskee päättöarviointia sekä opinnoissa etenemistä ja vuosiluokalle jättämistä koskevaa päätöstä. Pyyntö arvioinnin uusimisesta osoitetaan koululle ja huoltajan on tehtävä se kahden kuukauden kuluessa tiedon saamisesta. Uudesta arvioinnista päättävät koulun rehtori ja oppilaan opettajat yhdessä.

Oppiaineen oppimäärän hyväksytyä päättöarvosanaa ei voi korottaa, paitsi seuraavissa tapauksissa:
 - yhteiseen oppiaineeseen liittyvässä sanallisesti arvioitavassa valinnaisessa aineessa (1 vvt) osoitetulla osaamisella (tämä korottamisen periaate tulee kirjata paikalliseen opetussuunnitelmaan)
 - lisäopetuksessa tai erityisessä tutkinnossa päättötodistuksen saamisen jälkeen.

Jos kyseessä on oppiaineen oppimäärän hylätty suoritus, jolloin päättöarviointia ei voida suorittaa eikä päättötodistusta voida antaa, tulee oppilaalle varata mahdollisuus opetukseen osallistumatta korottaa saamansa hylätty arvosana.

Nelosvaroituksen antaminen

Mikäli oppilaan koko vuosiluokan suoritus jossakin oppiaineessa on vaarassa tulla hylätyksi, tulee opettajan antaa nelosvaroitusta. Nelosvaroituksen jälkeen oppilas huoltajineen kutsutaan palaveriin, jossa suunnitellaan, miten oppilas saa hylkäämisvaarassa olevan oppiaineen suorituksen hyväksytyksi. Oppilaalle ja huoltajalle kerrotaan millä osa-alueilla osaamista tulisi parantaa ja millä keinoin tämä on mahdollista. Oppilaan tarvitsema tuki ja näyttömahdollisuudet suunnitellaan ottaen huomioon oppilaan tarpeet ja edellytykset.

Nelosvaroituksen antaminen kirjataan Wilmaan Tuki -välilehdelle (Tukitoimet Konsti).

Erillinen näyttö/ehtojen suorittaminen

Oppilas voidaan jättää vuosiluokalle, jos hänen suorituksensa yhdessä tai useammassa vuosiluokan oppimäärään kuuluvassa aineessa on hylätty. Oppilaalle varataan mahdollisuus opetukseen osallistumatta osoittaa saavuttaneensa hyväksyttävät tiedot ja taidot viimeistään lukuvuoden koulutyön päätyttyä. Jos suoritusmahdollisuus annetaan lukuvuoden koulutyön päätyttyä, luokalle jättämisestä tehdään ehdollinen päätös. Päätöksessä mainitaan ne vuosiluokan oppimäärän osa-alueet, joiden hyväksytyt suorittaminen erillisessä näytössä on vuosiluokalta siirtymisen edellytys.

Liedon kouluissa mahdollisuus erillisen näytön antamiseen on viikon 24 keskiviikkona.

Asiakirjojen säilytys

Arvioinnin dokumentoituja lomakkeita koskevat kunnallisten asiakirjojen säilytysajat. Asiakirjoja säilytetään asianmukaisesti.

Arviointikeskustelun dokumentointi

1–6. vuosiluokilla käytävät arviointikeskustelut kirjataan Wilmaan. Dokumentoidut keskustelut säilyvät Wilmassa oppilaan koko perusopetuksen ajan.

Todistusten säilyttäminen

Välitodistuksen ja lukuvuositodistuksen sekä mahdollisten liitteiden säilytysaika on oppivelvollisuus aika (9+1 vuotta) = 10 vuotta.

- Päätötodistus ja mahdolliset liitteet säilytetään pysyvästi.
- Erotodistus ja mahdolliset liitteet säilytetään pysyvästi.

Koekysymykset ja vastaukset sekä esseet tai vastaavat kirjoitukset

Tiedot on säilytettävä seuraavan lukuvuoden loppuun ja tämän jälkeen hävitettävä asianmukaisesti (esimerkiksi tietoturvaroska-astia).

Oppilaiden osaamista ja edistymistä koskevat erilliset lausunnot, arvioinnit ja suositukset

Säilytetään oppivelvollisuuden ajan.

Opiskelupäiväkirjat, portfoliot

Säilytetään oppivelvollisuuden ajan.

TUTUSTU AIHEESEEN SYVEMMIN

[Kunnallisten asiakirjojen säilytysajat. Määräykset ja suositukset. Opetustoimi 12 | Kuntaliitto.fi](#)

Mitä tarkoittaa salassa pidettävä?

Asiakirjatietoja ei saa luovuttaa tai jakaa ilman huoltajan antamaa suostumusta. Asiakirjaa tulee säilyttää lukitussa tilassa tai paikassa asiakirjalle määritetyn säilytysajan.